



*ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА СЛУЖБА
КОСОВСКА МИТРОВИЦА*

**38220 КОСОВСКА МИТРОВИЦА
УЛ.ЦАРА ДУШАНА БР.10
Тел. 028/497-031,Тел/факс 028/497-044
E-mail: pskm@open.telekom.rs**

ПОЉОПРИВРЕДНИ БИЛТЕН

Број II бесплатан примерак
ФЕБРУАР 2017. Косовска Митровица

Садржај:

РАТАРСТВО-ПОВРТАРСТВО

- Сетва јарог јечма

ВОЋАРСТВО – ВИНОГРАДАРСТВО

- Зимска резидба воћа

СТОЧАРСТВО

- Крмно биље за исхрану говеда

ЗАШТИТА БИЉА

- Третирање воћака у зимском периоду

- ЦЕНЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА ПРЕУЗЕТИХ ИЗ СТИПС – а

Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу www.agoronuda.com, а уколико Ви желите да понудите свој производ на продају обратите се нама.

АГРОПОНУДА – БЕРЗА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА СРБИЈЕ



СЕТВА ЈАРОГ ЈЕЧМА

Јечам је једногодишња биљка која има озиме и јаре форме. За јари јечам основна обрада се изводи у јесен и пре зиме се врши грубо равнање тј. дрљање а рано с пролећа пред сетву изводи се предсетвена припрема земљишта.

Ћубрење јечма је специфично и сложено због постојања пивског и крмног који захтевају различито ђубрење. Количина НПК хранива при ђубрењу и начин ђубрења зависи од сврхе производње јечма тј. да ли је крмни или пивски јечам. Што се тиче примене ПК ђубрива најважнији критеријум је захтев биљке према планираном приносу и стање ових хранива у земљишту. Одређивање количине и употребе азота је за јечам знатно сложеније. За крмни јечам треба употребити мање количине азота него за пшеницу због зтога што је јечам мање отпоран према полегању. За пивски јечам се мора водити рачуна да се количине азота смање а да се количине ПК повећају ради обезбеђења квалитета зрна за пиварску индустрију. Превелике количине азота подстичу бокорење и стварање велике количине надземне масе а тиме биљке траже веће количине воде и осетљивије су како према полегању тако и према болестима. Орјентацијона количина ђубрења НПК за јечам је : за крмни 60-100кг/ха N, 50-80кг/ха P₂O₅ и 40-80кг/ха K₂O. За пиварски јечам 40-80кг/ха N, 60-100кг/ха P₂O₅ и 80-120 кг/ха K₂O чистог елемента. Пре основне обраде у јесен треба унети све предвиђене количине П и К. Азот у количини од 20-40 кг/ха је најбоље унети у предсетвеној припреми или треба унети целокупну количину пре сетве а малу количину оставити за прихрану из разлога касније суше. Прихрану јарог јечма треба обавити у фази бокорења. Касније прихрањивање пивског јечма (крај влатања) утиче на смањење квалитета зрна.

За сетву предходно треба извршити правилан избор сорте и обезбедити сортно(декларисано) семе. Може се рећи да је сетва најважнија мера у технологији производње јечма. Квалитет сетве зависи од времена сетве, густине и дубине сетве. Јари јечам се сеје крајем зиме или рано с пролећа што зависи од услова земљишта. Уколико то земљишни услови то омогућавају сетву јарог јечма треба обавити у току друге половине фебруара а најкасније до половине марта, мада фебруарска сетва даје даје знатно веће приносе од мартовске. Јари јечам се може сејати и пред зиму, крајем децембра тако да под снегом клија и ниче. У брдско планинским подручјима оптимално време сетве јарог јечма је март и почетак априла месеца. Закашњење у сетви не само да смањује принос него и квалитет зрна јечма. Јари јечам се сеје са већом густином 350-450 клијавих зрна по м² због тога да неби имао повољне услове за бокорење јер се јари јечам веома добро бокори. Количина семена за сетву креће се од 160-220 кг/ха семена. Прегуст склоп је неповољан из горе наведенох разлога а редак склоп је неповољан јер јечам због продуженог бокорења формира више изданака који врло неуједначено сазревају. Тада у жетви долази до опадања презрелих класова а код пиварског јечма знатно се смањује квалитет зрна.

Од сората јарог јечма треба сејати: НС-Марко, НС-135, Пек, Динарац, Дунаац, Виктор, Јадран, Велебит



ЗИМСКА РЕЗИДБА ВОЋА

Резидба воћака представља веома важну меру при производњи, без које нема великог успеха и жељених приноса.

Она регулише правилан однос између вегетативног развоја и родности. Успоставља период почетка ступања на род, као и спречава старење воћака. У зависности од стања засада и његове старости, резидба може бити у циљу успостављања узгојног облика, регулисања редовне родности, подмлађивања и прекалемљивања. Важно је да се резидбом за формирање узгојног облика, тај период своди на најкраћи, до ступања у род. Одстрањивање прираста своди се на минимум, а гране се повијају под углом од 45 па и до 90 степени. Повијање летораста је најбоље док још основа није почела са здрављавањем, нпр. чачкалицама. Сувишни прирасти се уклањају до основе. У воћарској производњи, зависно од сортимента и распореда воћа у засаду, постоји велики број узгојних облика (пирамида, побољшана пирамида, ваза, витко вретено, вретенасти жбун идр.), са својим карактеристикама.

Резидба јабучастог воћа може почети од отпадања листа па до кретања вегетације, док резидбу коштичавог воћа треба радити када се смањи могућност појаве ниских температура, које би оставиле негативне последице.

Приликом извођења резидбе потребно је испоштовати све њене принципе, како би се она правилно одрадила. Уколико у крошњи постоје суве или оболеле гране њих треба прво уклонити, и то 20-30 cm испод сасушеног дела, а најбоље је на неку здраву бочну грану. У таквим случајевима након те резидбе треба извршити дезинфекцију алата и заштиту пресека, па прећи на резидбу здравих делова.

Резидба јабуке у роду – (новембра до априла)

Зимску резидбу треба вршити током периода мировања вегетације, док у засадима у којима је раније било бактеријске пламењаче, резидбу радити при t испод 0 степени, зато што тада не долази до преношења бактериоза алатом. Обавља се сваке године, при чему се резидбом обнавља 20-30% родног дрвета, где младе воћке треба слабије орезивати. Родну грану са родним гранчицама треба сваке четврте до шесте године обновити, односно сваке године са родног дрвета обновити 1/4-1/6 родних гранчица.

Родне гранчице:

-Кратке родне гранчице су кратки прирасти, без видљивих бочних пупољака, са родним пупољком на врху.

-Танке родне гранчице су прирасти дужине до 15 cm са јасним интернодијама, са бочним пупољцима и са родним пупољком на врху, где су бочни пупољци вегетативни или мешовити.

-Вите родне гранчице су дужине 15 до 50 cm најчешће са родним пупољком само на врху.

-Дуге родне гранчице су прирасти преко 50 cm, са бочним мешовитим пупољцима.

Како се резидба неби изводила напамет, већ на потребан начин, веома је важно познавати и старост родних гранчица, као и основу плодоношења заступљених сората у засаду. Водопије, поломљене гране, суве, као и све кржљаве, треба уклањати до основе.

Резидба шљиве у роду – (крај зиме-почетак пролећа, до кретања вегетације)

Шљиве резидбом треба редовно обнављати, зато што рађају на једногодишњим родним гранчицама. Према родним гранчицама, на којима доносе род, разликујемо:

1.Сорте (све америчке и кинеске) које углавном доносе род на јаким, дугим мешовитим родним гранама, где поред цветних постоје и дрвни пупољци, из којих се формирају кратке родне гране за следећу годину. Ове сорте се интензивно режу сваке године.

2.Сорте (европске и наша) које доносе род на кратким једногодишњим родним границима, које се налазе на двогодишњим или старијим гранама, касније ступају у род и склоне су нередовном рађању, због чега је потребна замена родних границица и чешће подмлађивање. Уколико се не врши обнова родних границица шљива почиње да рађа сваке друге године. Код ових сората треба оставити довољан број једногодишњих прираста, како би се на њима следеће године образовале кратке родне границице. Уклањати гране које загушују крошњу, као и све које расту усправно или се укрштају.

3.Сорте (Црвена ранка и сви типови џанарике) доносе род на мешовитим, кратким родним границима и на мајским букетићима, при чему обилно рађају. Резидбу прилагодити томе, да мајске китице и кратке родне границице живе 2-6 година, а најбољи квалитет дају у другој и трећој години.

Услед редовног рађања потребно је повремено подмлађивање родног дрвета. Изданци који избијају из подлоге уклањају се до основе.

Интензитет резидбе треба усагласити са припремљеном родношћу, како би имали редован род, без изнуривања воћака у појединим годинама.

Приликом резидбе користити оштар алат, у односу на дебљину гране, тј. ручне маказе за мале границице, маказе за резидбу за гране средње величине и тестеру за најдебље гране. Уколико се отворе јаче ране, потребно их је дезинфиковати, нпр. 5% раствором плавог камена и премазати калем воском. При преласку из једног у други засад обавезна је поновна дезинфекција алата.

Саветодавац воћарства и виноградарства **Љиљана Гвоздић**

КРМНО БИЉЕ ЗА ИСХРАНУ ГОВЕДА

За живот и производњу животиње користе: угљене хидрате, масти, минералне материје и витамине. Не постоји ниједно сточно храниво које садржи све потребне материје у потребној количини и односу, па она морају да се комбинују.

Према хемијском саставу подела сточних хранива врши се на: енергетска, протеинска, минерална и витаминска.

Према хранљивој вредности: кабаста и концентрована, а према пореклу на: биљна, животињска и минерална.

Биљна хранива (кормно биље) заузимају прво место у исхрани преживара (где спадају и говеда). Од биљних хранива најважнија су кабаста хранива (свежа и конзервирана на различите начине).

Најважније биљне врсте са ораница које се користе за исхрану животиња су:

Легуминозе: луцерка, црвена детелина, бела детелина, жути звездан, есперзета, бели, кокотац, соја, грахорица, сточни грашак, састрица, боб, лупина.



ЛУЦЕРКА

После кукуруза је најважнија крмна култура. Добро подноси сушу (корен је дуг преко 7м), ниске температуре до – 10°C па и више, даје 3 откоса у сувом ратарењу, а при

заливању и 5-8, приноси сена су 8-15 т. Даје високе приносе са високим садржајем протеина високе биолошке вредности. Садржај Са је висок, а Р низак (6-8:1). Млада и влажна Луцерка код преживара доводи до надуна. Не подноси гажење, па се некористи за испашу. Луцерка се може сејати у јесен и у пролеће.

Сетва у јесен омогућава пуни принос у следећој години. У пролеће, од друге половине марта до средине априла (рано посејан усев може да страда од позних мразева, а касно, лоше да никне због суше). У јесен крајем августа и почетком септембра.



ГРАХОРИЦА

Даје квалитетну зелену храну за исхрану говеда. Брзо достиже за коришћење, после 80-90 дана, па се после ње могу гајити културе за силажу. Оставља земљиште у растерситом стању и богато у азоту (150 кг/ха).

Време сетве:

- озиме сорте: у другој половини септембра-јаре сорте: врло рано, ако време дозволи и крајем фебруара и до половине марта (у зависности од временских услова). Ова легуминоза сеје се са јарим овсом зато што без потпорног усева полеже (потребна количина грахорице за сетву је 120кг/ха и 30кг/ха овса).

Косидба за зелену храну врши се на почетку цветања (дужина коришћења је 11-15 дана). За сено када је грахорица у пуном цветању, и почну да се формирају прве махуне, а потпорни усев у фази почетка класања. За силажу када је формирано 2/3 махуна (више СМ).



СТОЧНИ ГРАЩАК

Користи се као зелена маса, силажа, зрело зрно, док се за производњу сена не препоручује, јер се тешко суши. Сеје се где соја лоше успева. Не мора се термички обрађивати. Подноси више кисела земљишта него алкална. Оставља земљиште, као и грахорица, растресито и богато у азоту.

Врема сетве: за озиме сорте: 1. - 15. септембар, за јаре сорте: 1. - 15. марта

Косидба: за зелену масу - крај цветања и почетак формирања првих махуна, а жита пре него формирају клас.

За силажу: када је формирано 2/3 махуна. За зрно: када је 75-80% махуна зрело.

Спремање сена треба избегавати.

Време жетве : средином јула, када је 75-80% махуна зрело.

После грашка и грахорицае у земљишту остаје пуно азота тако да се може гајити неки накнадни усев на пример силажни кукуруз уколико има услова за наводњавање.

Саветодавац сточарства **Косовка Јакшић**



ТРЕТИРАЊЕ ВОЊАКА У ЗИМСКОМ ПЕРИОДУ

Једна од неопходних мера заштите воњака у циљу постизања високих стабилних приноса, је зимско прскање воњака.

Овим третирањем сузбијају се многе презимеле форме штеточина: шљивине штитасте ваши (*Eulecanim corni*), зимских јаја лисних ваши (*Aphis pomi*), зимских јаја крушкине буве (*Cacopsylla pyri*), јабукиног цветоједа (*Anthonomus pomorum*), шљивиног мољца (*Yponomeuta padellus*), губара (*Lymantria dispar*), кукавичје сузе (*Malocosoma neustria*) итд.

Од проузроковача болести комбинацијом инсектицида и бакарних препарата третирањем се сузбијају: коврцавост листа брескве (*Taphrina deformans*), шупљикавост лишћа коштичавог воћа (*Stigmina carpophila*), пегавост лишћа и краставост плода јабуке и крушке (*Venturia spp.*).

Пре третирања неопходно је обавити зимски преглед воњака и остале припремне радње, и на основу резултата прегледа утврђује се неопходност зимског третирања.

Зимским прегледима утврђује се присуство штетних организама на воњакама. Утврђује се присуство и бројност јаја лисних вашију, губара, црвеног паука, кукавичје сузе и мразовца, као и ларве шљивине штитасте ваши, шљивиног мољца, јабукиног цветоједа, крушкине буве итд.

Зимски преглед воњака изводи се у времену мировања вегетације у периоду од новембра до марта месеца. Прегледају се једногодишње, двогодишње, а врло често и трогодишње гранчице.

Од припремних радова, најважнији су следећи:

Орезивање и проређивање круни воњки, скупљање и уклањање опалог лишћа, уклањање и уништавање полумљених и сувих грана, уклањање мумифицираних плодова са грана и тла итд.

У запуштеним и старим воњацима потребно је састругати стару и испуцалу кору, очистити стабла од лишајева и маховине струганјем металном четком.

Известан број проузроковача болести (вирус шарке шљиве, бактериозна пламењача јабучастог воћа и др) преноси се током резидбе путем недезинфикованог алата, па је стога неопходно обавити обавезну дезинфекцију маказа и осталог прибора 70% алкохолом или варикином између сваког реза.

Зимско третирање воњака изводи се у време мировања вегетације, односно од опадања лишћа у јесен, па до почетка вегетације у пролеће. Најбољи резултати у сузбијању штетних организама се постижу када се третирање обави у другој половини фебруара и почетком марта.

Третирање воњака обавља се када су стабла воњака сува и температура ваздуха буде 5-7° С, да би се избегло измрзавање. Воњака се мора квалитетно и темељно испрскати тј. „окупати“ како би препарат доспео до свих отвора на биљкама, који су најчешћа места где презимљавају многи штетни организми. Млаз треба да буде под одређеним сталним притиском, како би средство доспело у пазухе пупољака и све пукотине и неравнине коре.

Препоручена количина воде по једном хектару је 1000-1500 литара по хектару.

Потребно је строго се придржавати упутства за употребу које се добија уз препарат. Приликом рада са препаратима неопходно је користити заштитна средства и одећу због велике отровности ових препарата.

Од средстава за заштиту биљака за зимско прскање могу се користити:

Galmin-препарат на бази минералног уља, инсектицидног и акарицидног деловања за зимско прскање. Примењен почетком вегетације у концентрацији од 1-5%, у фази развоја пупољака сузбија крушкину буву, штитасте ваши, лисне ваши, гриње итд. За „плаво прскање“ Galmin се меша са Бакарним оксихлоридом 50 у концентрацији од 0,5 до 075% или Cuprozinom 35 WP у концентрацији од 0,35% како би се проширио спектар деловања и на проузроковаче биљних болести (коврцавост лишћа брескве, шупљикавост лишћа коштичавог воћа, лисне пегавости и краставости плода јабуке и крушке).

Plavo ulje- представља комбиновану формулацију минералног уља и бакарног-оксихлорида која пружа ефикасну заштиту воћа од инсеката, гриња и проузроковача болести код воћака. Примењује се у концентрацији од 2-3%. Третирање у јабучастом воћу може се вршити до фенофазе „мишје уши“, док се у засаду коштичавог воћа третман може обавити до бубрења пупољака.

Приликом примене препаратима који садрже бакарна средства треба водити рачуна о фази развоја воћака, јер ако је вегетација кренула бакарни препарати могу изазвати фитотоксичност, тј. може доћи до стварања ожеготина на младим листовима воћака. Ово нарочито важи за коштичаво воће, посебно за брескву која је осетљива на бакар.

Саветодавац заштите биља **Синиша Недељковић**

**ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА, ГРОЖЂА И ПОВРЋА – ЗЕЛЕНЕ ПИЈАЦЕ ЗА
ПЕРИОД ОД 13.02.-20.02.2017.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА**

Јединица мере (кг/дин)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	130	120	120
Јабука (остала)	100	50	60
Крушка	200	130	120
Шљива сува	250	300	250
Грејпфрут	140	120	150
Орах очишћен	900	900	750
Лешник очишћен	1100	-	800
Лимун	170	150	150
Поморанца	120	120	80
Мандарина	200	130	130
Црно грожђе (остало)	600	-	-
Киви	200	-	130
Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац-салатни	300	-	250
Кромпир	80	50	40
Паприка-шиља	400	-	350
Лук црни	80	60	50
Парадајз	250	-	180
Тиквице	300	-	250
Шаргарепа	60	60	50

**ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА, ГРОЖЂА И ПОВРЋА – КВАНТАШКЕ ПИЈАЦЕ ЗА
ПЕРИОД ОД 13.02.-20.02.2017.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА**

Јединица мере (кг/дин)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	115	100	-
Јабука (остала)	65	30	45
Крушка	100	100	120
Шљива сува	130	-	-
Грејпфрут	100	100	130
Орах очишћен	-	-	-
Лешник очишћен	900	-	-
Лимун	120	120	-
Поморанџа	85	100	55

Мандарина	125	110	120
Црно грожђе (остало)	500	-	-
Киви		-	100
Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац-салатни	170	-	180
Кромпир	30	30	30
Паприка-шиља	260	-	300
Лук црни	30	30	35
Парадајз	135	-	150
Тиквице	170	-	200
Шаргарепа	40	40	40

**ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ЖИВЕ СТОКЕ НА ПИЈАЦАМА ЗА ПЕРИОД
ПЕРИОД ОД 13.02.-20.02.2017.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА**

Јединица мере (дин/кг)	Тежина/ узраст	Раса	Београд	Краљево	Ниш
Двиске	све тежине	све расе	240	130	-
Јагњад	све тежине	све расе	300	240	250
Јарад	све тежине	све расе	-	180	-
Јунад	350-480кг	СМ	-	-	-
Јунад	>480	све расе	240	230	-
Козе	све тежине	све расе	-	-	-
Крава за клање	све тежине	СМ	-	140	-
Крмаче за клање	>130кг	све расе	-	110	-
Овца	све тежине	све расе	160	120	-
Прасад	16-25кг	све расе	250	200	180
Телад	80-160	СМ	-	370	-
Товљеници	80-120	све расе	165	150	140
Товљеници	>120кг	све расе	-	120	120
Шиљежад	све тежине	све расе	240	-	-

ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ЖИТАРИЦА ЗА ПЕРИОД
ОД 13.02.-20.02.2017.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

Јединица мере (дин/кг)	Београд	Краљево	Ниш
Кукуруз	18	22,50	20
Пшеница	20	22	20
Сточни јечам	20	25	-
Сточно брашно	16	-	-

www.stips.minpolj.gov.rs



www.agoponuda.com

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE